

24.10.2001

BASIN AÇIKLAMASI

Basında yer alan bir takım makale ve haberlerde Kurumumuz görev ve yetkilerinin kullanılışı ile ilgili olarak yorumlarda bulunulduğu tespit edildiğinden, konuya ilişkin aşağıda yer alan açıklamaların yapılmasına gerek duyulmuştur.

Bilindiği üzere, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Kurumu, kuruluş yasası ve buna bağlı olarak gerçekleştirilen örgütlenme yapısı itibarıyla ülkemizde faaliyet gösteren diğer özerk kurul ve kurumlardan önemli ölçüde farklılık göstermektedir. Yetki ve sorumluluklarını ifa etme usul ve yöntemleri kuruluş kanunları ile farklı biçimde oluşturulmuş bulunan kamu tüzel kişilerinin karar alma ve uygulama esaslarının birbirleri ile karşılaştırılması hatalı yorumlara sebebiyet vermektedir. Kurumumuz ile karşılaştırma konusu yapılan diğer kamu kurumu, kurulmasına mesnet teşkil eden Kanunun incelenmesiyle de sarıh bir şekilde görüleceği üzere, karar ve icrai organ olarak “Kurul” ana örgütlenme biçimi altında teşekkül ettirilmiş, oysa, Kurumumuz Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu adı altında ikili bir yapı dahilinde oluşturulmuştur.

Bahse konu ikili yapı dahilinde, Bankalar Kanununun tüm maddelerinde alınacak kararlarda ve yapılacak işlemlerde hangi organın yetkili olduğu, Kurumun, Kurulun ve Kurul kararına istinaden Kurumun yapacakları ayrı ayrı ve açıkça belirtilmek suretiyle hüküm altına alınmıştır.

Makale ve haberlerde yer verilen Bankalar Kanunun uyarınca yapılacak suç duyurularına ilişkin 24 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında “Bu Kanunda belirtilen cezalara ilişkin suçlardan dolayı kovuşturma yapılması Kurumun Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunmasına bağlıdır.” hükmüyle tereddüte mahal vermeyecek şekilde yetkili organ belirlenmiştir. Bu bakımdan, Kurumu temsilen Kurum Başkanının suç duyurusunda bulunması bir hata veya eksiklik değil, yasalar çerçevesinde Kurum Başkanına verilmiş bir görev ve yetkidir.

Öte yandan, anılan makale ve haberlerde, Bankalar Kanununun 21. maddesi uyarınca Kurul tarafından verilen idari para cezaları ile 24. maddesi gereğince yapılması zorunlu bulunan adli suç duyurusu arasındaki hukuki farklar gözetilmeksizin aynı nitelikte olduğu varsayımıyla yorumlar yapıldığı anlaşılmaktadır.

4389 sayılı Bankalar Kanununda, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun tüzel kişiliği Kurum, Kurumun en üst organı da Kurul olarak tefrik edilmiştir. Yapılan bu düzenleme ile Bankalar Kanununda “Kurum”dan söz edildiği hallerde tüzel kişi olarak Kurumun yetkili olacağı ve Kurumun yetkili birimlerinin kararlarının yeterli olacağı, buna karşılık olarak “Kurul” dan söz edilen hükümlerinde ise mutlaka Kurul kararının gerekeceği kabul edilmiş bulunmaktadır.

Nitekim 4389 sayılı Bankalar Kanununun 3 üncü maddesinin (11) numaralı fıkrasında yer alan görev ve yetkilerden bazılarının Kuruma, diğerlerinin ise Kurula verildiği açık bir şekilde hüküm altına alarak, kanun koyucunun, bu ikili yapının birbirinden farklı fonksiyonlara sahip olduğunu ve birbirlerinden açık bir şekilde ayrılması gerektiğini kabul ettiği anlaşılmaktadır.

Konu bu çerçevede değerlendirildiğinde; 4389 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında “bu kanunda belirtilen cezalara ilişkin suçlardan dolayı kovuşturma yapılmasının Kurumun Cumhuriyet Başsavcılıklarına yazılı başvuruda bulunması koşuluna bağlı olduğu” hususunun açıkça hükme bağlandığı dikkate alındığında Kurumu temsilen Kurum Başkanının suç duyurusunda bulunmasının yasaya aykırı hiçbir husus taşımadığı düşünülmektedir. Kaldı ki, anılan Kanunun 3. maddesinin 7 numaralı fıkrasında, Kurumun genel yönetim ve temsili ile Kurulca alınan kararların yürütülmesinin Başkana ait olduğu açıkça ifade edilmiştir. Diğer taraftan, Bankalar Kanunun 21. maddesinde idari para cezalarının Kurul tarafından verileceği açık bir biçimde hükme bağlanmış olduğundan, Kurul 4389 sayılı Kanunun kendisine verdiği yetkinin kullanımı bağlamında idari bir işlem tesis ederek idari para cezası uygulamaktadır.

Öte yandan, bilindiği gibi adli ceza uygulamasında nihai karar alma yetkisi bağımsız yargı organlarına aittir. Esasen Kurum tarafından yapılan suç duyuruları, Kurumumuzca tespit edilen, Kanuna aykırılık teşkil eden işlemlere ilişkin tespit raporlarının ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarına intikal ettirilmesinden ibarettir. Burada, yargılama ve hüküm verme işlevi bağımsız yargı organları tarafından yerine getirilmektedir.

Bu itibarla, “Bankalar Kanunu uyarınca yapılacak suç duyuruları için Kurul kararı gerekir” şeklindeki düşünce idare hukuku ile ceza hukuku işlemlerinin birbirine karıştırılmasından kaynaklandığı gibi, Türk Ceza Kanunu ve Bankalar Kanunu hükümlerine de aykırıdır.

Kurumumuzun ilgili savcılıklara ve mahkemelere sunduğu rapor ve delillerin geçersiz olduğu iddialarının ise, bağımsız Türk hakim ve savcılarının kovuşturma kapsamında tüm ilgililerden delil toplama yetkilerinin varlığı karşısında, Kurumumuzca elde edilmiş olan delil ve tespitleri de dikkate almaları gereği karşısında tutarlı bir yönü bulunmamaktadır.

Yapılan açıklamalar ışığında, hukuki nitelikleri, fonksiyonları ve nihai karar mercileri farklı olan idari ve adli ceza uygulamaları arasında yaptırım yönünden kıyaslama yapılarak görüş beyan edilmesinin kamuoyunu yanlış yönlendirebileceği düşünülmektedir.

Ayrıca, Kurumun iç yapısı ve organizasyonu ile ilgili olarak yanlış ve Kurumu yıpratmaya yönelik olduğu düşünülen iddialara cevap verilmesine gerek görülmemiştir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.